

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра плодівництва і виноградарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

 Р. В. Яковенко

“ 31 ” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВИНОГРАДАРСТВО І АМПЕЛОГРАФІЯ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 20 – Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 203 – Садівництво та виноградарство

Освітня програма: Садівництво та виноградарство

Факультет: Плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Робоча програма "Виноградарство і ампелографія" для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 203 "Садівництво та виноградарство", 2022 року – 19 с.

Розробники: Буцик Р. М. доцент, кандидат с.-г. наук
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма складена з використанням методичних розробок кандидата с.-г. наук, доцента В. В. Манзія

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри плодівництва і виноградарства

Протокол від "30" серпня 2022 року № 12

Завідувач кафедри В.В.Заморський
(підпис) (прізвище та ініціали)

"30" серпня 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Протокол від "31" 08 2022 року № 1

"31" серпня 2022 року Голова А. Г. Тернавський
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни
ВИНОГРАДАРСТВО І АМПЕЛОГРАФІЯ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>20 Аграрні науки та продовольство</u>	Варіативна	
Модулів – 5	Спеціальність: 203 "Садівництво та виноградарство"	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 10		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>курсова робота</u> <small>(назва)</small>		Семестр:	
Загальна кількість годин – 180		5-6-й	5-6-й
		Лекції:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: бакалавр	30 год.	12 год.
		Практичні, семінарські:	
		-	-
		Лабораторні:	
		52 год.	12 год.
		Самостійна робота:	
		98 год.	156 год.
	Вид контролю: залік, екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 45,6 : 54,4
для заочної форми навчання – 13,3 : 86,7

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу (інтегральна компетентність) — здобути глибокі теоретичні знання та набути практичних навичок з вирощування винограду. Підготувати висококваліфікованих спеціалістів в даному напрямку шляхом вивчення теоретичного і практичного курсів навчальної дисципліни та проходження виробничої практики.

Завдання курсу:

знати

- розуміння біологічних особливостей винограду для вмілого керування ростом і плодоношенням;
- освоєння технології вирощування садивного матеріалу, закладання насаджень і догляду за ними;
- вміле прогнозування і збирання врожаю ягід;
- сучасний сортимент винограду в Україні і характеристику та методи його покращення;
- історію ампелографічних досліджень, сучасну класифікацію сортів винограду і схему ампелографічного опису;
- методики і порядок проведення селекційної роботи й апробації виноградників;
- здатність формувати теоретичні та практичні рекомендації щодо розробки напрямів удосконалення технології вирощування винограду.

уміти

- володіти інформацією про внутрішній та світовий ринки винограду та визначати його перспективи;
- використовувати закономірності росту і розвитку винограду для отримання високої їх продуктивності;
- розробляти і проектувати закладання виноградників для різних напрямів господарської діяльності;
- уміння формувати власне бачення проблеми та перспектив розвитку сучасного виноградарства у світі;
- вести паспорт виноградника, розсадника й іншу агрономічну документацію;
- складати технологічні карти вирощування винограду;
- агробіологічну і технологічну характеристики сорту за існуючими методиками;
- проводити апробацію виноградників,
- визначати і контролювати якість ручних і механізованих робіт;
- розраховувати економічну ефективність виробничих процесів та технологій у виноградарстві.

Програмні компетентності:

Загальні

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- навички здійснення безпечної діяльності.
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- здатність працювати в команді.
- прагнення до збереження навколишнього середовища.
- розуміння вимог до діяльності за спеціальністю Садівництво та виноградарство, зумовлених забезпеченням сталого розвитку України.

Фахові

- здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки.
- практично використовувати навички з вирощування посадкового матеріалу плодових, ягідних культур і винограду, розмноження овочевих рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів.
- знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з плодовими, овочевими рослинами і виноградом.
- здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів плодових рослин і винограду для розв'язання виробничих технологічних задач.
- оцінювання, інтерпретація і синтез теоретичної інформації та практичних виробничих і дослідних даних в області садівництва та виноградарства.
- обчислювальні навички та навички обробки дослідних даних, пов'язаних із інформацією з плодівництва, овочівництва і виноградарства.
- уміння науково-обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.
- використання фактів і досвіду новітніх сучасних досягнень у садівництві і виноградарстві.
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- розуміння фундаментальних основ і використання практичних навичок вирощування плодових, овочевих культур і винограду.
- управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих і економічних умовах.

Програмні результати навчання:

- аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства.
- ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.
- проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування

насіннєвого та посадкового матеріалу плодовоовочевих культур та винограду відповідно до встановлених вимог.

- проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до діючих вимог.
- володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

Короткий зміст курсу:

Новітні досягнення у вирощуванні садивного матеріалу винограду. Технологія вирощування кореневласних і щеплених саджанців. Проектні інновації у закладанні виноградників. Проектування і закладання сучасних виноградників. Сучасні інновації у вирощуванні ягід винограду. Інновації у вирощуванні столового і технічного винограду. Особливості реконструкції виноградників. Розвиток ампелографії та сучасне сортознавство. Ампелографічні методи роботи із сортами винограду.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні відомості про культуру винограду. Біологічні й екологічні основи виноградарства
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про культуру винограду
Тема №1. Значення, історичні етапи розвитку виноградарства в світі й Україні <ol style="list-style-type: none"> 1. Виноградарство – як галузь рослинництва і наукова дисципліна 2. Народногосподарське значення виноградарства 3. Історичні етапи розвитку виноградарства 4. Розвиток виноградарства в Україні 5. Завдання галузі на сучасному етапі
Змістовий модуль 2. Біологія й екологія винограду
Тема №2. Біологія виноградної рослини <ol style="list-style-type: none"> 1. Систематика винограду. Характеристика родини виноградних 2. Особливості будови виноградної рослини як ліани 3. Онтогенез. Великий і малий цикли розвитку
Тема №3. Екологія виноградної рослини <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація основних екологічних факторів 2. Значення кліматичних умов для виноградної рослини 3. Ріст і розвиток винограду залежно від ґрунтових умов 4. Вплив на виноград топографічних факторів 5. Вплив на виноград біотичних факторів 6. Вплив на виноград антропогенних факторів
Модуль 2. Технологія вирощування садивного матеріалу винограду
Змістовий модуль 3. Біологічні основи розмноження винограду. Структура й організація виноградного розсадника
Тема №4. Розмноження винограду <ol style="list-style-type: none"> 1. Біологічні основи розмноження 2. Характеристика способів розмноження винограду

3. Структура розсадників щеплених і кореневласних саджанців винограду, їх організація
Змістовий модуль 4. Вирощування садивного матеріалу
Тема №5. Технологія вирощування щеплених саджанців <ol style="list-style-type: none"> 1. Вирощування, заготівля і зберігання підщепної та прищепної лози 2. Підготовка компонентів до щеплення 3. Щеплення, стратифікація і загартування щеп 4. Садіння і догляд за щепами в шкілці 5. Викопування, сортування і зберігання саджанців
Тема №6. Технологія вирощування кореневласних саджанців <ol style="list-style-type: none"> 1. Вирощування, заготівля і зберігання лози 2. Кільчування чубуків 3. Садіння і догляд за рослинами в шкілці 4. Викопування, сортування і зберігання саджанців
Модуль 3. Закладання промислового виноградника. Технологія догляду за молодими насадженнями
Змістовий модуль 5. Закладання промислового виноградника. Догляд за молодими насадженнями
Тема №7. Закладання промислового виноградника. Establishment of an industrial vineyard <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка проекту закладання виноградника. Development of a vineyard planting project. 2. Вибір місця під виноградник. Choosing a place for a vineyard. 3. Підготовка ґрунту. Soil preparation. 4. Організація території виноградника. Organization of the territory of the vineyard. 5. Строки і способи садіння. Terms and methods of planting. 6. Догляд за молодими насадженнями. Care of young plantations.
Тема №8. Системи ведення і формування кущів винограду <ol style="list-style-type: none"> 1. Системи ведення кущів 2. Види підпор, особливості їх встановлення 3. Принципи формування кущів 4. Типи формувань 5. Особливості підбору форм кущів
Модуль 4. Технологія догляду за плодоносними насадженнями і збирання врожаю винограду
Змістовий модуль 6. Технологія догляду за плодоносними насадженнями
Тема №9. Обрізування кущів винограду <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи і завдання обрізування 2. Методи керування полярністю винограду 3. Регулювання росту і плодоношення кущів 4. Просторове розташування частин куща
Тема №10. Операції з зеленими частинами виноградного куща <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи і завдання "зелених" операцій 2. Обламування і підв'язування пагонів

<ul style="list-style-type: none"> 3. Прищипування, чеканка, пасинкування і кільцювання пагонів 4. Видалення частини суцвіть і грон 5. Прорідження грон і листків, закручування грон 6. Штучне і додаткове запилення 7. Застосування регуляторів росту
<p>Тема №11. Обробіток ґрунту на винограднику</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Завдання обробітку ґрунту 2. Системи утримання ґрунту 3. Способи обробітку ґрунту 4. Оновлення плантажу 5. Застосування гербіцидів на виноградниках 6. Машини для обробітку ґрунту на виноградниках
<p>Тема №12. Удобрення виноградників</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи живлення рослин винограду 2. Роль основних елементів живлення в житті виноградної рослини 3. Методи визначення потреб винограду в удобренні. Способи удобрення 4. Удобрення молодих виноградників 5. Удобрення плодоносних виноградників 6. Машини і знаряддя для внесення добрив
<p>Тема №13. Зрошення виноградників</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Потреба виноградної рослини у воді 2. Способи і техніка зрошення виноградників 3. Види поливів, їх значення і строки проведення 4. Особливості агротехніки зрошуваних виноградників
<p>Змістовий модуль 7. Технологія збирання врожаю. Ремонт і реконструкція виноградників</p>
<p>Тема №14. Збирання врожаю винограду</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Попереднє визначення врожайності 2. Кондиції врожаю 3. Технологія збирання врожаю технічних сортів винограду 4. Технологія збирання врожаю столових сортів винограду 5. Зберігання винограду
<p>Тема №15. Ремонт і реконструкція виноградників</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Причини зрідженості насаджень 2. Способи ремонту насаджень 3. Оновлення насаджень 4. Реконструкція насаджень
<p>Змістовий модуль 8. Особливості світового виноградарства</p>
<p>Тема №16. Характеристика районів виноградарства</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Природні умови, сортовий склад, спеціалізація й інші особливості виноградарства країн СНД 2. Природні умови, сортовий склад, спеціалізація й інші особливості виноградарства країн світу
<p align="center">Модуль 5. Ампелографія і селекція винограду</p>
<p>Змістовий модуль 9. Загальна ампелографія</p>

<p>Тема №17. Значення, завдання й історія розвитку ампелографії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення і завдання ампелографії 2. Історія розвитку ампелографії 3. Ампелографічні колекції
<p>Тема №18. Ботанічна приналежність виноградної рослини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Походження і класифікація культурного винограду 2. Поняття "сорт" і "клон" у виноградарстві 3. Історія формування сортименту винограду в Україні
<p>Тема №19. Ампелографічний опис сорту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення і схема ампелографічного опису сорту 2. Морфологічний опис сорту 3. Ознаки пагона, листка, генеративних органів, що підлягають опису
<p>Тема №20. Агробіологічна характеристика сортів винограду</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Програма агробіологічного вивчення сортів 2. Методика агробіологічного вивчення сортів
<p>Тема №21. Технологічна характеристика сортів винограду</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увологія як наука 2. Механічний склад винограду 3. Хімічний склад винограду
<p>Тема №22. Районування сортів винограду</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Генофонд винограду та його використання 2. Юридичний статус сорту. Охорона прав на сорти рослин 3. Сортний фонд винограду світу й України, його складові
<p>Змістовий модуль 10. Селекція винограду</p>
<p>Тема №23. Покращання сортименту винограду</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль інтродукції і селекції у покращанні сортименту винограду 2. Апробація насаджень 3. Клонова селекція 4. Масова селекція 5. Фітосанітарна селекція

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	лаб.	сем.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Загальні відомості про культуру винограду. Біологічні й екологічні основи виноградарства												
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про культуру винограду												
Тема 1. Значення, історичні етапи розвитку виноградарства в світі й Україні	4	2				2	7	1				6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	4	2				2	7	1				6
Змістовий модуль 2. Біологія й екологія винограду												
Тема 2. Біологія виноградної рослини	12	2	6			4	8	1	1			6
Тема 3. Екологія виноградної рослини	8	2	2			4	8					8
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	20	4	8			8	16	1	1			14
Модуль 2. Технологія вирощування садивного матеріалу винограду												
Змістовий модуль 3. Біологічні основи розмноження винограду. Структура й організація виноградного розсадника												
Тема 4. Розмноження винограду	12	2	2			8	11	1				10
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	12	2	2			8	11	1				10
Змістовий модуль 4. Вирощування садивного матеріалу												
Тема 5. Технологія вирощування щеплених саджанців	16	3	7			6	12	1	1			10
Тема 6. Технологія вирощування кореневласних саджанців	6	1	1			4	9	1				8
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	22	4	8			10	21	2	1			18

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 3. Закладання промислового виноградника. Технологія догляду за молодими насадженнями												
Змістовий модуль 5. Закладання промислового виноградника. Догляд за молодими насадженнями												
Тема 7. Закладання промислового виноградника. Establishment of an industrial vineyard	14	3	4			7	12	1	1			10
Тема 8. Системи ведення і формування кущів винограду	14	3	4			7	11	1				10
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	28	6	8			14	23	2	1			20
Модуль 4. Технологія догляду за плодоносними насадженнями і збирання врожаю винограду												
Змістовий модуль 6. Технологія догляду за плодоносними насадженнями												
Тема 9. Обрізування кущів винограду	11	2	2			7	12	1	1			10
Тема 10. Операції із зеленими частинами виноградного куща	10	1	2			7	11		1			10
Тема 11. Обробіток ґрунту на винограднику	10	1	2			7	12	1	1			10
Тема 12. Удобрення виноградників	5	1	2			2	7		1			6
Тема 13. Зрошення виноградників	6	1	2			3	6	1	1			4
<i>Разом за змістовим модулем 6</i>	42	6	10			26	48	3	5			40
Змістовий модуль 7. Технологія збирання врожаю. Ремонт і реконструкція виноградників												
Тема 14. Збирання врожаю винограду	6	1	2			3	8	1	1			6
Тема 15. Ремонт і реконструкція виноградників	6	1	2			3	5		1			4
<i>Разом за змістовим модулем 7</i>	12	2	4			6	13	1	2			10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 8. Особливості світового виноградарства												
Тема 16. Характеристика районів виноградарства	3	1					2	2				2
<i>Разом за змістовим модулем 8</i>	3	1					2	2				2
Модуль 5. Ампелографія і селекція винограду												
Змістовий модуль 9. Загальна ампелографія												
Тема 17. Значення, завдання й історія розвитку ампелографії	3						3	5				5
Тема 18. Ботанічна приналежність виноградної рослини	4		1				3	5				5
Тема 19. Ампелографічний опис сорту	8	0,5	4				3,5	6		1		5
Тема 20. Агробіологічна характеристика сортів винограду	6	0,5	2				3,5	6	1			5
Тема 21. Технологічна характеристика сортів винограду	7	0,5	2				4,5	6		1		5
Тема 22. Районування сортів винограду	4	0,5	1				2,5	5				5
<i>Разом за змістовим модулем 9</i>	32	2	10				20	33	1	2		30
Змістовий модуль 10. Селекція винограду												
Тема 23. Покращення сортименту винограду	5	1	2				2	6				6
<i>Разом за змістовим модулем 10</i>	5	1	2				2	6				6
Усього годин	180	30	52				98	180	12	12		154

5. Теми семінарських занять (очне навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Систематика винограду. Біологія й екологія винограду	1
2	Вирощування садивного матеріалу винограду	1
3	Закладання виноградника. Догляд за молодими насадженнями	1
Разом		3

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очне навчання	заочне навчання
1	Тема №1. Систематика родини виноградних	2	
2	Тема №2. Будова і функції органів виноградної рослини		
	1. Загальна будова виноградного куща	2	1
	2. Корінь і коренева система		
3	3. Морфологія й анатомія стебла та листка		
	4. Будова бруньок		
	5. Морфологія й анатомія вусика, суцвіття, квітки, пилку	2	
6	6. Морфологія й анатомія грона, ягоди і насіння		
3	Тема №3. Фенологія винограду	2	
4	Тема №4. Способи розмноження винограду		
	1. Розмноження насінням	2	
2	2. Вегетативне розмноження		
5	Тема №5. Вирощування садивного матеріалу		
	1. Заготівля чубуків і визначення їх якості	2	1
	2. Закладання чубуків на зимове зберігання		
	3. Підготовка чубуків для вирощування кореневласних саджанців. Кільчування		
	4. Щеплення здерев'янілими чубуками		
5	5. Анатомія і фізіологія зростання щеплених компонентів	2	
	6. Захист місця з'єднання від підсихання		
	7. Стратифікація, загартування і консервація щеп	2	
5	8. Виноградна шкілка. Вирощування саджанців		
	9. Викопування, сортування і зберігання саджанців		
5	10. Щеплення способом поліпшеного копулірування на "ребро"	2	
	10. Щеплення способом поліпшеного копулірування на "ребро"		
6	Тема №6. Закладання промислового виноградника		
	1. Організація території для закладання	2	1

	виноградника 2. Добір і розміщення сортів на ділянці 3. Розбивка території ділянки 4. Садіння виноградника	2	
7	Тема №7. Системи ведення кущів та влаштування опор на винограднику	2	
8	Тема №8. Виведення основних форм кущів	2	1
9	Тема №9. Обрізування винограду. Pruning grapes	2	1
10	Тема №10. Операції із зеленими частинами виноградного куща	2	1
11	Тема №11. Обробіток ґрунту на винограднику	2	1
12	Тема №12. Удобрення виноградників	2	1
13	Тема №13. Зрошення виноградників	2	1
14	Тема №14. Збирання врожаю 1. Попереднє визначення врожаю. 2. Складання плану збирання винограду. 3. Складання календарного плану робіт на винограднику і виноградній шкільці	2	1
15	Тема №15. Ремонт і реконструкція виноградників	2	
16	Тема №16. Ботанічна характеристика і морфологічні ознаки культивованих видів винограду роду <i>Vitis</i>	1	
17	Тема №17. Схема ампелографічного опису сорту. Опис морфологічних ознак пагона	4	
18	Тема №18. Опис морфологічних ознак листка. Опис морфологічних ознак генеративних органів	2	
19	Тема №19. Схема і методика опису морфологічних ознак філоксеростійких підщепних сортів винограду	1	
20	Тема №20. Ампелографічний опис основних районуваних сортів винограду	2	1
21	Тема №21. Апробація насаджень. Масова і клонова селекція винограду	2	1
Разом		52	12

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очне навчання	заочне навчання
1	Значення, історичні етапи розвитку виноградарства в світі й Україні	2	6
2	Систематика родини виноградних. Біологія виноградної рослини	4	6

3	Екологія виноградної рослини	4	8
4	Біологічні особливості розмноження винограду. Характеристика способів розмноження *	8	10
5	Способи щеплення винограду, їх характеристика	6	10
6	Анатомія і фізіологія зростання щеплених компонентів	4	8
7	Закладання промислового виноградика. Догляд за молодими насадженнями *	7	10
8	Системи ведення і формування кущів винограду	7	10
9	Обрізування кущів винограду *	7	10
10	Операції з зеленими частинами виноградного куща *	7	10
11	Обробіток ґрунту на винограднику *	7	10
12	Удобрення і зрошення виноградників	5	10
13	Технологія збирання врожаю технічних і столових сортів винограду	6	10
14	Морфологічні ознаки культивованих видів винограду роду Vitis	2	4
15	Морфологічні ознаки зеленого і визрілого пагона	2	4
16	Морфологічні ознаки листка	2	4
17	Морфологічні ознаки генеративних органів	2	4
18	Морфологічні ознаки філоксеростійких підщепних сортів	3	4
19	Агробіологічна характеристика сортів винограду	5	6
20	Технологічна характеристика сортів винограду	5	6
21	Методи покращання сортименту винограду	3	2
Разом		98	156

* - заняття в польових умовах і теплицях

9. Індивідуальні завдання (курсова робота)

Виконання курсової роботи дозволяє систематизувати, поглибити і закріпити теоретичні й практичні знання студентів, розвинути їх професійне та організаторське мислення, навчитися використовувати довідкову літературу, отримати навички самостійного вирішення наукових задач, виробничих проблемних питань і ситуацій зі спеціальності під керівництвом викладачів.

Мета курсової роботи – навчитися застосовувати отримані знання із сучасних прогресивних технологій вирощування винограду в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах, використовуючи також обізнаність з таких суміжних дисциплін, як фізіологія рослин, агрохімія, землеробство, механізація, інтегрований захист рослин, економіка тощо.

Завдання з виконання курсової роботи складається і видається студенту викладачем (керівником роботи) на початку вивчення дисципліни.

Закладання промислового виноградника		Завдання № 29	
Студент:	<u>Бадюк Віктор</u>	Група	<u>32П</u>
Область/район	<u>Вінницька/Піщанський</u>	Площа	<u>185 га</u>
Схил, величина	<u>Пд., 1,5°</u>	Попередник	<u>0</u>
Видано:	<u>25 вересня 2008 р.</u>	Подати на перевірку:	<u>24 листопада 2008 р.</u>
Викладач:	<u>В.В. Манзій</u>		

У ньому вказано адміністративну область (район, зона) і площу (нетто), а також можливі додаткові вихідні дані: величину і експозицію схилу, попередник, тип ґрунту тощо. Для забезпечення логічності викладу матеріалу роботу виконують на основі примірного змісту:

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ З РОЗРОБКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

ВСТУП

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ҐРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВ ЗОНИ

1.1. Кліматичні умови

1.2. Ґрунтові умови

1.3. Вибір ділянки під виноградник. Передсадивна підготовка ґрунту

2. ДОБІР ПІДЩЕП, СОРТІВ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ ВИНОГРАДНИКА

3.1. Вибір напрямку майбутніх рядів

3.2. Схеми розміщення кущів

3.3. Розбивка ділянки на квартали й клітки

3.4. Влаштування дорожньої мережі

3.5. Розміщення сортів у кварталах

3.6. Закладання захисних насаджень

3.7. Зрошувальна мережа

3.8. Господарський двір

3.9. Баланс території виноградника

3.10. Схематичний план виноградника

4. ПЛАН ЗАКЛАДАННЯ ТА ЗМІНИ НАСАДЖЕНЬ ВИНОГРАДУ

5. САДІННЯ ВИНОГРАДУ

5.1. Позначення рядів і місць садіння кущів

5.2. Садіння кущів

6. ДОГЛЯД ЗА МОЛОДИМ ВИНОГРАДНИКОМ

6.1. Догляд за молодими насадженнями

6.2. Встановлення шпалери

6.3. Формування кущів

7. ДОГЛЯД ЗА ПЛОДОНОСНИМ ВИНОГРАДНИКОМ

7.1. Обрізування кущів. Операції із зеленими частинами кущів

7.2. Утримання ґрунту

8. РОЗРАХУНОК ПРОЄКТНОЇ ВРОЖАЙНОСТІ НАСАДЖЕНЬ

9. ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ІЗ ЗАКЛАДАННЯ І ДОГЛЯДУ

ЗА НАСАДЖЕННЯМИ ВИНОГРАДУ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

10. Методи навчання

Для забезпечення вивчення змісту навчальної дисципліни "Виноградарство і ампелографія" застосовуються такі методи навчання: лекція; практичне, лабораторне і семінарське заняття.

З метою підвищення ефективності засвоєння матеріалу, набуття навичок роботи (переказ, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, схем, графіків тощо) з джерелами інформації передбачена самостійна робота – підготовка до занять, виконання індивідуальних завдань.

У процесі вивчення дисципліни також передбачається використання наочних матеріалів (демонстрація), супроводження лекцій слайдами та фрагментами наукових фільмів (ілюстрація), проведення ряду лабораторно-практичних занять на винограднику університету.

Невід’ємним елементом процесу підготовки майбутнього фахівця є практична його підготовка. Мета навчальної практики з дисципліни "Виноградарство і ампелографія" полягає у закріпленні знань, одержаних студентами в процесі навчання, отриманні і відпрацюванні практичних навичок з технології вирощування винограду, організації виробничого і технологічного процесів тощо.

Під час проходження практики студенти повинні:

- ознайомитися із садінням, формуванням, обрізуванням і ремонтом насаджень винограду, доглядом за ґрунтом, укриванням і відкривання кущів;
- здобути практичні навички й уміння з обрізування кущів, підв’язування здерев’янілих частин куща та обламування, прищипування і підв’язування зелених пагонів, їх пасинкування та чеканки, попереднього визначення і збирання врожаю винограду.

Навчальну практику передбачається проводити на навчальному винограднику кафедри плодівництва і виноградарства на базі навчально-науково-виробничого відділу Уманського НУС, а виробничу практику – у спеціалізованих господарствах України.

11. Методи контролю

Контроль знань і умінь студентів з навчальної дисципліни "Виноградарство і ампелографія" здійснюється згідно кредитно-модульної системи організації навчального процесу, передбачаючи:

- поточний контроль (виконання лабораторних робіт та індивідуальних завдань; форма контролю – контрольна робота (К.Р.), оцінка практичних навичок (О.Н.), вирішення тестових завдань);
- модульний контроль (проведення атестації через вирішення тестових завдань);
- підсумковий контроль (залік, іспит).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма підсумкового контролю – залік (семестр 5)

Поточне тестування та самостійна робота																Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4			Змістовий модуль 5					
СРС	T1	T2	T3	СЗ	МК 1	T4	СРС	T5	МК 2	СРС	T6	T7	T8	МК 3	СРС	
3	3	6	3	10	7	3	7	12	10	7	6	3	3	10	7	100

T1, T2 ...– теми занять; МК – модульний контроль; СРС – самостійна робота

Форма підсумкового контролю – екзамен (семестр 6)

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 6		Змістовий модуль 7		Змістовий модуль 8	МК 4	Змістовий модуль 9					Змістовий модуль 10	МК 5			
T9-T13	СРС	T14	T15	СРС		T16	T17	T18	T19	T20	СРС		T19		
15		3	3	6	10	3	3	3	3	3	5	3	10	30	100

T1, T2 ...– теми занять; МК – модульний контроль; СРС – самостійна робота

Курсова робота з дисципліни "Виноградарство і ампелографія"

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 40	до 21	до 39	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Дудник М. О. Виноградарство / М. О. Дудник, М. М. Коваль, І. М. Козар та ін.; за ред. М. О. Дудника. – К.: Урожай, 1999. – 288 с.
2. Буцик Р. М. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з виноградарства (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 203 "Садівництво та виноградарство", освітній ступінь «бакалавр»)/ Р. М. Буцик, В. В. Манзій – Умань, Уманський НУС. 2019. 22 с.
3. Манзій В. В. Виноградарство і ампелографія. Кредитно-модульна система навчання і рейтинговий контроль знань студентів з курсу "Виноградарство і ампелографія" (напрямок підготовки 6.090101 "Агрономія", за ознаками спеціальності "Плодоовочівництво і виноградарство"). – Умань, 2012. – 22 с.
4. Виноградарство та ампелографія. Термінологічний словник. Для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» спеціальності 201 «Агрономія» денної і заочної форми навчання / М. О. Самойленко, Р. М. Буцик. – Миколаїв, Миколаївський НАУ. 2020. 40 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Дикань О. П. Виноградарство: Навчальний посібник / О. П. Дикань, А. О. Бондаренко, В. В. Заморський та ін. – Сімферополь: Бізнес-Інформ, 2002. – 208 с., іл.
2. Бондаренко А. О. Виноградарство: Ілюстрований термінологічний словник. / А. О. Бондаренко. – К.: Урожай, 1994. – 112 с.

Допоміжна

1. Дикань А. П. Виноградарство Криму: Посібник / А. П. Дикань, В. Ф. Вильчинський, Э. А. Верновський и ін.] – Сімферополь: Бізнес-Інформ, 2001. – 408 с., іл.
2. Біолого – екологічні особливості винограду: навч. посіб. / А. В. Дробітько, Є. С. Ткачова, Н. В. Маркова, А. В. Панфілова і ін. Миколаїв: МНАУ, 2020. 185с.
3. Буцик Р. М., Бурковецький О. О. Вихід і якість саджанців винограду залежно від способу вирощування в НВВ Уманського НУС / Р. М. Буцик, О. О. Бурковецький // Зб. студ. наук. праць Уманського НУС. Умань. 2021. С. 12–14.
4. Розвиток виноградарства і виноробства на Півдні України: ретросп. бібліогр. покажч. / Уклад.: О.Г.Пустова, О.О. Цокало, Д.В. Ткаченко, М.О. Семиліт. – Миколаїв: МДАУ, 2010. – 440 с.
5. Періодичне видання // Садівництво по-українськи. 2010 – 2022.
6. Періодичне видання // Садівництво і виноградарство. Технології та інновації. 2010 – 2022.
7. Періодичне видання // Пропозиція. 2010 – 2022.
8. Періодичне видання // Дім, сад, город. 2010 – 2022.
9. Періодичне видання // Сад, виноград і вино України. 2010 – 2022.
10. Періодичне видання // Виноград. Вино. 2010 – 2022.
11. Періодичне видання // Агробізнес Сьогодні. 2010 – 2022.
12. Перстньов Н. Д. Виноградарство / Н. Д. Перстньов. – Кишинів, 2001. – 603 с., іл.
13. Буцик Р. М., Висоцький В. В. Продуктивність винограду сорту Аркадія залежно від укривання кущів на зиму в НВВ Уманського НУС / Р. М. Буцик, В. В. Висоцький // Зб. студ. наук. праць Уманського НУС. Умань. 2019. С. 102–104.
14. Прохорчук С. В. Перспективи розвитку виноградарства і виноробства України в умовах економічної кризи. / С. В. Прохорчук // Наукові праці Національного університету харчових технологій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Biznes/2010_1/2010/01/100107.pdf.
15. Галузевий стандарт України ДСТУ 2438:2014 Виноград свіжий столовий. Технічні умови: ДСТУ 2438:2014.— [Чинний від 2014-01-10] [Електронний ресурс] // СТУ та інші національні стандарти України. (станом на 01.01.2014 року). 2014. Режим доступу до ресурсу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=83952
16. Яворський О. М. Вплив схеми садіння та навантаження пагонами на продуктивність та зимостійкість винограду сорту Олімпійський в Правобережному Лісостепу України // Збірник студентських наукових праць Уманського державного аграрного університету. Умань. 2005. С.69–72.
17. Система сертифікованого виноградного розсадництва України /Я.С.Гадзало, В.В.Власов, Н.А.Мулюкіна, Л.В. Джабурія, М.І.Тулаєва, В.С.Чісніков, І.А.Ковальова, Л.В. Герус, Л.О. Конуп, Н.М. Зеленянська – Київ: Аграрна наука, 2015. С.45–50.
18. Зеленянська Н. М., Борун В. В. Вплив різних рівнів перед поливної вологості ґрунту виноградної шкільки на агробіологічні показники щеплених саджанців винограду. // Таврійський науковий вісник. Херсон: Видавничий дім

«Гельветика», 2018. Вип.102. С.34 – 41.

19. ДСТУ 4390:2005. Саджанці винограду та чубуки виноградної лози. Технічні умови. – [Чинний від 01.04.2006]. – К.: Держспоживстандарт України, 2005.. (Національний стандарт України) – С.14
20. Власов В. В., Штирбу А. В., Булаєва Ю. Ю. Сучасний стан і тенденції розвитку галузі виноградарства України / Виноградарства та виноробства: міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Одеса: ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова» 2016. – Вип.53. С.62 – 66.

15. Інформаційні електронні ресурси

1. <http://www.sops.gov.ua/>
2. <http://vineworld.com.ua/>
3. <http://www.vinograd.in.ua/>
4. <http://www.magarach.ua/>
5. <http://www.vinmoldova.md/>
6. <http://www.winosl.pl/>
7. <http://www.nsvet.com.ua/>
8. <http://vine.com.ua/>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється і удосконалюється лектором щорічно. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у раді (науково-методичної комісії) факультету, підписується завідувачем кафедри, головою науково-методичної комісії і затверджується гарантом освітньої програми вищого навчального закладу.

3. Зміни в поточній робочій програмі стосуються включення до неї лекційного і лабораторного заняття англійською мовою, коригування годин навчального навантаження, оновлення літературного забезпечення, а також, інформаційного наповнення курсу.